

Одобрил,
Директор:

Доц. д-р Пенка Вайова

10.04.2023 г.

ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВАТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ В ИНСТИТУТА ЗА ЛИТЕРАТУРА - БАН

I. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПОЛИТИКАТА НА ИНСТИТУТА ЗА ЛИТЕРАТУРА (ИЛ) В ОБЛАСТТА НА ЗАКРИЛАТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 1. (1) Политиката на ИЛ е да провежда активно и да насърчава изследователската и развойната дейност, извършвана в там, за напредъка на страната, повишаване на конкурентоспособността на нейната икономика и издигане на престижа на БАН като изследователски център.

(2) За защита на резултатите от своята научно-изследователска и развойна дейност ИЛ провежда политика в областта на интелектуалната собственост (ИС) на популяризиране, защита и комерсиализация на цялата интелектуална собственост, създавана или развивана от наетите лица в ИЛ, включително създавана в сътрудничество с външни организации. При провеждането на тази политика ИЛ се ръководи от принципа за взаимната изгода за ИЛ и всички външни организации, с които той работи съвместно.

(3) В съответствие с разпоредбите на Закона за патентите и регистрацията на полезните модели (ЗПРПМ), Закона за промишления дизайн (ЗПД), Закона за авторското право (ЗАП) и други нормативни актове, действащи в областта на закрилата на различните обекти на интелектуалната собственост, всяка интелектуална собственост, създадена от наетите лица в процеса на техните служебни отношения, за която ИЛ е съдействал или спомогнал с ресурси по какъвто и да било начин, принадлежи на ИЛ.

(4) ИЛ упражнява своите права и интереси в областта на интелектуалната собственост, включително потенциални авторски права, когато е предоставил директно или индиректно подкрепа за създателя, изразяваща се в предоставяне на временна или постоянна заетост, използване на помещения, оборудване, материали или други ресурси, финансови ресурси, договори, награди или помощ, съдействие или подкрепа по всякакъв материален или нематериален начин.

II. ЗАКРИЛА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 2. (1) Интелектуалната собственост е понятие, определящо изключителните права на творенията на човешкия ум и човешкия интелект. Интелектуалната собственост е актив стърговска стойност.

(2) Политиката при създаване, закрила и използване на обектите на интелектуална собственост се изразява в следното:

а) Научно-приложните резултати, създадени при ползване на ресурсите на Института за литература – БАН, изразяващи се в оборудване, материални и финансови средства, знания, опит и интелектуални продукти, се използва за благо на цялата институтска общност, както и за научното израстване на нейните създатели. ИЛ е задължен да осигури признание и професионално развитие на лицата, които създават в рамките на ИЛ научни и научно-приложни резултати;

(3) Настоящите правила се отнасят до режима за придобиване на правна закрила, използване и разпореждане с обекти на интелектуалната собственост, създавани по време на изследователската, консултативната и преподавателската дейност, извършвани в ИЛ.

(4) Обекти на интелектуалната собственост, чийто режим уреждат тези правила, са създаваните в ИЛ:

- 4.1. научни изследвания,
- 4.2. научни публикации,
- 4.3. научни сайтове,
- 4.4. авторски свидетелства и права.

III. ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПРОЦЕДУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 3 (1) В съответствие с разпоредбите на чл. 13, ал. 3 и ал. 4 и чл. 15 от ЗПРПМ, или респективно чл. 16, ал. 2 и чл. 17 от ЗПД, интелектуалната собственост, създадена от служители, изследователи, докторанти и специализанти, работещи по договор с ИЛ в процеса на техните служебни отношения и от докторанти в процеса на тяхното обучение, принадлежи на ИЛ и правото на заявяване за получаване на закрила принадлежи на ИЛ.

(2) ИЛ упражнява своите права и интереси в областта на ИС, когато е предоставил директно или индиректно подкрепа за създателя, изразяваща се в предоставяне на временна или постоянна заетост, използване на помещения, оборудване, материали или други финансови и нефинансови ресурси, договори, награди, помощ, съдействие или подкрепа по материален или нематериален начин.

(3) Поради голямото многообразие и сложност на взаимоотношенията, възникващи в научно-изследователската и развойната дейност, или реализацията на изследователски проекти, изпълнявани в сътрудничество с външни организации в България и чужбина, при които се създава ИС, посочената уредба ще се прилага гъвкаво и въз основата на предварителни договорености, в които правото на собственост върху създадената ИС ще се споделя между ИЛ, нейния създател/създатели и/или юридически лица, участващи в съвместен проект, или ИЛ ще предоставя правото на заявяване и придобиване на правна закрила изцяло само на създателя/създателите на интелектуалната собственост и/или на юридическите лица, участващи в съвместния проект.

IV. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СТРАНИТЕ

Чл. 4 (1) ИЛ, в качеството му на притежател на интелектуална собственост, има правото да я използва и да се разпорежда с нея, и задължението да реализира тези свои права така, че да оптимизира печалбите за себе си и за служителите, изследователите и докторантите, работещи по договор с ИЛ или третите лица, които са участвали в създаването на тази собственост.

(2) Когато дългосрочните интереси на ИЛ налагат, той може да ползва правото си на заявяване на заявка за патент или полезен модел извън срока, определен в чл. 13, ал. 3 от ЗПРПМ.

(3) Служители, изследователи и докторанти, работещи по договор с ИЛ, които са създатели на интелектуална собственост, имат право на справедлив дял от финансовите и нефинансови печалби и придобивки, които възникват в резултат от осъществена реализация на създадена от тях интелектуална собственост.

(4) Лицата по предходната алинея са длъжни да действат съгласно процедурите, установени в ИЛ за защита на интелектуалната собственост, като уведомяват своевременно ИЛ за създаването от тях на предполагаеми обекти на интелектуална собственост.

V. РЕД ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА УВЕДОМЛЕНИЯ ЗА СЪЗДАДЕН ОБЕКТ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 5 (1) Служители, изследователи и докторанти, работещи по договор със СУ „Св. Климент Охридски“, които са създатели на интелектуална собственост, имат право на справедлив дял от финансовите и нефинансови печалби и придобивки, които възникват в резултат от осъществена реализация на създадена от тях интелектуална собственост.

(2) Лицата по предходната точка са длъжни да действат съгласно процедурите, установени в ИЛ за защита на интелектуалната собственост, като уведомяват своевременно ИЛ за създаването от тях на предполагаеми обекти на интелектуална собственост.

Чл. 6. Всяко лице, имащо отношение към интелектуална собственост, която е обект на уреждане с настоящите Правила, следва незабавно да уведоми ИЛ при съмнения или увереност, че има нарушения на правата на интелектуална собственост, което се изразява в:

а) използване на обект на интелектуална собственост, по смисъла на съответния закон, регламентиращ конкретния обект на интелектуална собственост, което е извършено без съгласието на техния притежател;

б) нарушаване от ИЛ на чужди права на интелектуална собственост.

Чл. 7. ИЛ предвижда санкциониране чрез всички законоустановени средства, вкл. чрез предявяване на иск за присъждане на обезщетение за причинени вреди или по друг начин по отношение на лица, нарушаващи настоящите Правила.